Nr. 46. Kraków, Wtorek 9 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Ustawa o dyktatorskich pełnomocnictwach dla Stresemanna została cofnięta

Uchwalono natomiast votum zaufania dla gabinetu

Berlin, 9 października. Na wczorajszem posiedzeniu Reichstagu toczyła się dyskusja nad oświadczeniem rządowem. Socjalista Breitscheid mimo pewnych zastrzeżeń zgadza się jednak naogół z polityką kanclerza. Przemawiał następnie poseł Bell, hr. Westarp, kanclerz Stresemann i inni. — **Westarp między innymi żądał zerwania dyplomatycznych stosunków z Francją i Belgją, wstrzymania wszelkich świadczeń.** Zapytywał on czy prawdą jest, że gen. Nollet postawił nowe żądania co do rozbrojenia, i czy wielka koalicja zdecyduje się nareszcie na zerwanie stosunków z Francją.

Głosy u socjalnych demokratów: A co potem.

Westarp: Żądamy zerwania tych stosunków z wszystkiemi konsekwencjami.

Głosy u socjalnych demokratów: A więc wojna.

Westarp: Z taką możliwością należy się także liczyć.

Głosy: A potem.

Kanclerz Stresemann zaznacza, że wywody Westarpa budzą obawy. Wobec nadziei Westarpa, że rząd koalcyjny się rozbije, podnosi kanclerz, że każdy ożywiony uczuciami patrjotycznemi musi się starać dążyć w obecnych czasach do pokoju i porozumienia. Niesłuszne są zarzuty, jakoby obecny gabinet był marksowski, czego najlepszym dowodem niechęć pewnego odłamu socjalnych demokratów do obecnej koalicji.

Po dyskusji koło północy rozpoczęły się głosowania.

Izba uchwaliła wotum zaufania postawione przez stronnictwa większości.

Ustawa upełnomocniająca została cofnięta z porządku dziennego.

Wiedeń, 9 października. „Arbeiter Zeitung" donosi z Berlina, że usunięcie ustawy upełnomocniającej z porządku dziennego Reichstagu nastąpiło z tego powodu, ponieważ nie było pewności czy ustawa ta otrzyma dwie trzecie większości głosów. Niepewnem było mianowicie stanowisko bawarskiej partji ludowej, a także części niemieckiej partji ludowej i socjalnych demokratów, którzy zamierzali się absentować w czasie głosowania. — W razie odrzucenia ustawy upełnomocniającej byłaby powstała bardzo trudna sytuacja, a być może byłoby wybuchło nowe przesilenie.

Możliwość oderwania Prus wschodnich od Rzeszy

Królewiec, 9 października. W razie powikłań wewnętrznych w Rzeszy niemieckiej i wzrastania antagonizmów między poszczególnemi państwami związkowemi oraz przeniesienia się zaczętego okresu różniczkowania na inne państwa związkowe, **Prusy wschodnie czeka zamach prawicowy i pójście w ślady Bawarji**, przeto liczyć się potrzeba bardzo poważnie z ewentualnością usamodzielnienia Prus wschodnich. Już dziś w sposób niedwuznaczny i otwarty mówią w sferach kompetentnych Prus wschodnich, że w razie oddzielenia się tej prowincji od rzeszy, wysunie się na pierwszy plan sprawa wyszukania modus vivendi z Polską, względnie z Litwą, lecz o ile Litwa i Niemcy politycznie dążą ku sobie, o tyle pod względem ekonomicznym Litwa nic dać nie może Prusom wschodnim.

Królewiec, 9 października. „Koenigsberger Allgemeine Zeitung" domaga się wprowadzenia zniżkowej taryfy kolejowej dla Prus wschodnich ze względu na coraz groźniejszą konkurencję ze strony Gdańska i Kłajpedy. Przynależność Prus wschodnich do Rzeszy odbija się fatalnie, jak zaznacza dziennik w stosunkach Prus wschodnich, a zwłaszcza na stosunkach w Królewcu, albowiem Królewiec traci coraz bardziej na znaczeniu, nie mając odpowiedniego „Hinterlandu".

Chleb 64 miljonów

Berlin, 9 października. Cena chleba bezkartkowego wynosi od dziś 64 miljonów marek.

Strajk protestacyjny w kopalniach na G. Śląsku

Katowice, 9 października. Dziś o godzinie 6-tej zrana rozpoczął się we wszystkich kopalniach i hutach województwa śląskiego 24-godzinny strajk protestacyjny. Władze wydały rozporządzenie zabraniające sprzedaży alkoholu na przeciąg dwóch dni. Spokoju nie zakłócono. W kopalniach i szybach podtrzymane są tylko najniezbędniejsze prace.

Minister Osiecki na Kresach

Warszawa, 9 października. W niedzielę dnia 7 października wyjechał do Łucka pan minister reform rolnych Osiecki celem zlustrowania tamtejszego okręgowego urzędu ziemskiego, zbadania warunków życia i gospodarki tamtejszych osadników wojskowych i cywilnych oraz celem wzięcia udziału w wojewódzkim zjeździe delegatów związku osadników. P. minister zlustrował działalność biura okręgowego urzędu ziemskiego i po udzieleniu szeregu posłuchań wziął udział we wspomnianym zjeździe osadników. Zjazd uchwalił wysłać następującą depeszę: Do Pana Prezesa Rady ministrów Witosa. Zjazd delegatów Związku Osadników kresowych okręgu Wołyńskiego, zebrany w Łucku, przesyła panu prezydentowi ministrów serdeczne podziękowanie za dotychczasową opiekę nad osadnikami i najusilniej uprasza rząd, sejm i senat, aby w dalszym ciągu nie zapominały o ich potrzebach oraz o uzdrowieniu stosunków na kresach ku zadowoleniu całej ludności kresowej bez różnicy wiary i narodowości. Podpisane prezydjum zjazdu.

ZWROT

Kraków, 9 grudnia.

Giełdy trąbią alarm odwrotu...

W tem samem tempie, w jakiem dolar rozpoczął harce zwyżkowe, rozpoczyna zniżkę.

I cóż się stało?

P. Hilton Young przybył do Warszawy: Fakt ten najlepiej wskazuje, na jakiem podłożu wyrastają u nas zwyżki i zniżki, kosztujące państwo miliardy, niszczące nasze życie gospodarcze. Usposobienie, większe lub mniejsze nadzieje, wzrastające lub obniżające się zaufanie własnego społeczeństwa reguluje nasz rynek walutowy, a w następstwie przez wzmożone lub obniżone sztucznie zapotrzebowanie wpływa na rynki zagraniczne. Oczywiście, iż na psychozę społeczeństwa wpływa rząd przez swe zarządzenia i akcję na terenie wewnętrznym i zagranicznym, wahania jednak w tym kierunku nie mogą w tak ściśle czułym związku stać z kredytem społeczeństwa. Skąd to się wzięło, jest jasnem. Liczne błędy w dziedzinie skarbowej i gospodarczej popełniane przez szafarzów naszej gospodarki nadużyły już zaufanie społeczeństwa, które niejednokrotnie padało ofiarą złego „humoru" giełdy, — i teraz w razie wahań ucieka panicznie od otrzymywanych marek w stronę zagranicznych walut i efektów.

Sytuacja, jaka obecnie się wytworzyła, daje rządowi możność działania, pozwala naprawić panieczny nastrój, jaki ogarnął ostatnio wszystkie warstwy. Czas jest obecnie na odpowiednie, dostosowanie do potrzeb życia gospodarczego zarządzenia, na stanowczą i prostolinijną akcję. Miejmy nadzieję, iż minister Kucharski wykorzysta ten moment w swem expose i w swej dalszej akcji.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 9 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	8/X.
P. T. H. I—V em.	170—150	175—190
„Impex“	3,—3,3	3,—3,45
„Pharma“ (B. Jawornicki)	200—170	190—200
Bracia Rolniccy I em.	68—53	40—65
„Polski Glob“		17—18
C. Hartwig, Poznań		
Żegluga Polska	40—37	33—42
Zieleniewski I—IV em.	**3900—3600**	**3500—3850**
Warsz. Parowozy I—III em.	145—126	150—180
H. Cegielski, Poznań I—IX	**230—205**	**232—270-250**
„Potęga“ Tow. huty żel.		
„Lemiesz“		
„Trzebinia“ I—VI em.	220—205	230—240
„Pocisk“		
Automotor		
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**4400—4000**	**4800—5200**
Siersza	**2600—2150**	**2650—2800**
Tepege I—IV em.	**1200—1100**	**1300—1400**
Polska Nafta	135—120	140—160
Oikos		1500—1650
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	200	260

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	8/X.
Pezet		
Strug	300—250	280—300
Syndykat Kosz., Kraków		
Tłuszcze Trzebinia	**1400**	
„Krakus“ I—VI em.	295—275	300—310
Porcelana Ćmielów	445—400	500—520
Fabr. cukru w Chodorowie	**1475—1420**	**1700—1925**
Elektr. Siersza I—IV em.	95—90	92—105
Zakłady przem. „Ryngraf“		
S. W. Niemojowski	180—160	190
Fabr. kapel. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	160—140	180—175
Bank Hipoteczny	215	180—225
Bank Małopolski	275—250	245—290
Ziemski Bank Kredyt.	65	60—70
Powszechny Bank Kredyt.	33	35—38
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV	40	40
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	575—525	560—575

Kraków, 9 października. — Zapoczątkowana wczoraj zniżka walut i cofnięcie reeskontu na okres 10 dni bankom warszawskim przez PKKP., oczekiwane również w Krakowie, powodują dalsze osłabienie się kursów na giełdzie efektów.

Zniżka kursów osiągnęła dzisiaj znaczniejsze rozmiary, najwięcej stosunkowo ucierpiały ciężkie papiery.

Zebranie dzisiejsze rozpoczęte nastrojem chwiejnym zakończyło się również słabą tendencją. Wyjaśnienia sytuacji należy oczekiwać dopiero w ciągu przyszłego tygodnia. Na ogół co do papierów przeważa przekonanie, że chodzi o przejściowe osłabienie. Efekty mimo ostatniej silnej zniżki walut wciąż jeszcze dalekie są od osiągnięcia parytetu walutowego. W każdym razie można oczekiwać, że przez cały okres 10 dni przez który utrzymane zostanie cofnięcie reeskontu w PKKP., trwać będzie zniżka z powodu ciasnoty gotówkowej.

Na pogiełdzie również wybitnie zniżkowo. Notowano: **Jaworzno 9600—9400, 9000—8700, Len 300—280, Gazy 10.500, Lokomotywy 210—180—160, Chybi 2300.**

Na rynku pieniężnym widoczne osłabienie.

GIEŁDA WARSZAWSKA

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	
„ Handl.	950—975—965
„ dla Han. i Prz. 1—7	425—460—450
„ Kredytowy	130—140
„ Małopolski w Krak.	
„ Przemysłowy w Warsz.	
„ Pols. Handl. w Pozn.	
„ „ przem. we Lw.	160—145
„ Tow. spół. w Warsz.	
„ Zachodni	1175—1200
„ Ziems. Kred. we Lw.	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	250—275
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	600
„ Związków Ziem.	85—75—85
Kijewski i Scholtze	700—590—610
Fr. Puls	140—90—110
Wildt i Sp.	200—175
Cukrownia Chodorów	1700—1625
„ Czersk I—III	625—600
„ Częstocice	12000—13250—12250
„ Gosławice	
„ Michałów	450—415—435
Warsz. Tow. F. Cukru	2900—3050
Firley	260—250—270
Łazy	85—70—75
Drzewny przemysł	85—75
Warsz. T. Kop. Węgla	1700—2000—2175 2250—2050—2200
H. Cegielski w Poznaniu	
Lilpop, Rau i S-ka	200—270—195
Modrzejowskie zakł.	2400—2200—2350
Norblin, Br. Buch i W.	525—460—475
Ostrowieckie zakł.	3400—3200—3300
„ 5	
Orthwein i Karasiński	155—135—140
Rohn, Zieliński i Ska	320—270—280
K. Rudzki i Ska 1—4	850—930—1050—900
Fitzner i Gamper	

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Starachowice 1—4 em.	950—1025—985
„Trzebinia“	
Ursus 1 em.	380—390—385
Ursus 2 em.	
Pocisk	230—190
Parowóz	160—135
L. Zieleniewski	4200—4100—4125
Zawiercie	
Żyrardów	95000—107500—109200
Ł. J. Borkowski	230—165—175
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	50—45—47
War. Tow. Transp. i Żegl.	30
Polbal	
Spiess i Syn	
Zachod. Tow.	
Ćmielów	500—460—470
Elektryczność	
Pol. Tow. Elektryczne	190—215—200
Belpol	40—35
Haberbusch i Schiele	1850—1720—1800
Tow. oczyszcz. spirytusu	900—1050—1000
Tepege	1350
Polska Nafta	110—100—109
Bracia Nobel	525—400—450
Lenartowicz i Br. Ryl	36—28—30
Pustelnik	250—262
Siła i Światło	325—300—310
Fabryka pap. „Klucze“	250—225
Eksp. Soli Potasowych	1750
Cerata	75—65—80
Skóry i Garbniki	
Kabel	
Przemysł Naftowy	560—440
Strem	
Unia	
Marynin	
Warsz. Syndykat Rolniczy	900—700

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa. 9 października. Waluty. Dolary 630 tys., sprzedaż 636.000, kupno 624.000, franki francuskie 37.100, korony czeskie 18.400, Czeki. Belgja 32.200, sprzedaż 32.500, kupno 31.900. Berlin 00006, sprzedaż 0.000 6, kupno —, Holandja 247.800, Londyn 2,872.000—2,871.000, sprzedaż 2,901.000, kupno 2,841.000, Nawy Jork 630.000 sprzedaż 636.000, kupno 624.000, Paryż 37.700, sprzedaż 38.100, kupno 37.300, Praga 18.670, Szwajcarja 112.800, sprzedaż 114.000, kupno 111.000, Wiedeń 8.95 sprzedaż 9.05, kupno 8.85, Włochy 28.650.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 9 października. Otwarcie giełdy g. 10: Berlin 0.000.000.75 Holandja $219\frac{1}{4}$, N. York $558\frac{3}{8}$, Londyn 25.43, Paryż 33.60, Medjolan 25.25, Praga 16.64, Budapeszt 0.03.02, Bukareszt 2.60, Belgrad 6.55, Sofja 5.45, Warszawa 0.0007, Wiedeń $0.0078\frac{5}{6}$, Austr. kor. stempl. 0.0079.

Zurych, 9 października. Zamknięcie giełdy: Berlin 0.000.000.6, Holandja 219.70, Nowy Jork $558\frac{1}{2}$, Londyn 25.43, Paryż 32.80, Medjolan 25.40, Bruksela —, Praga 16.57, Budapeszt 0.03-0.0302, Bukareszt 2.60, Belgrad 6.55, Sofja 5.40, Warszawa 0.0007, Wiedeń $0.0078\frac{5}{8}$, Austr. korona stemplowana 0.0079.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 9 października (tel. wł.) **Waluty:** Marka polska 0.06.70—0.07.70, marka niem. 0.0040, korony czeskie 2102 franki szwajc. 12600, francuskie 4245, funty ang. 320.700, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa 0.07.30—8.30, Berlin $0.0042\frac{8}{10}$, Praga 2120, Zurych 12715, Paryż 4292, Nowy Jork 70.935. Londyn 322500.

Giełda efektów: Zieleniewski 330.000, Fanto 4,650.000 Karpaty galicyjskie 515.000 Galicja 27,300.000 Schodnica 1,900.000 Siersza 235.000 Lwów-Czerniowce 368.000, Kolej północna 22.000.000, Alpine Montan 6880000 Huta Poldi 1,040.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 9 pażdzirnika. Nowy Jork 1,197,000.000, Londyn 5,486,.250.000, Paryż 72,817.500, Wiedeń 17,157 (za 1 koronę), Praga 36,109.500, Szwajcarja 215.460.000.

Nowy York, 8 października. Giełda pieniężna. Kurs dzienny $4\frac{1}{2}\%$. Przekaz na Londyn 455.50. Przekaz na Londyn na 60 dni 452.25. Przekaz na Paryż 599, Przekaz na Amsterdam 39.31. Przekaz na Kopenhagę 17.57. Przekaz na Pragę 2.96. Przekaz na Berlin 0.000000.12 w płaceniu, 0.000000.13 w żądaniu.

Kopenhaga, 8 października. Czeki. Londyn 25.84, Nowy Jork 569 i pół, Hamburg 000.000 1 i jedna czwarta, Paryż 34.25, Antwerpia 29.15, Zurych 101.85, Amsterdam 223.75, Sztokholm 150.50, Chrystianja 89.10, Helsingfors 15.30, Praga 16.80, Rzym 26.00.

Amsterdam, 8 października. Dewizy. Londyn 11.57 i pół, Berlin 240 (1 miljard), Paryż 15.27, Szwajcarja 45.55, Wiedeń 0.00.35, Kopenhaga 44.80, Chrystianja 40.00, Nowy Jork 254 i trzy ósme, Bruksela 12.90, Madryt 34.30, Włochy 11.40, Praga 750—755, Helsingfors 675—685.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 8 października. Giełda metalowa: srebro zagraniczne 63 i pó, miedź elektrolitowa 13—13 i jedna czwarta, cyna 42.25, ołów 692, cynk 627, żelazo 2325, blacha 562.

Giełda produktów: nafta w beczkach 15.40, nafta w tankach 5.50, nafta stand white 12.50, nafta credit balance 2.75, terpentyna 100, terpentyna savannah 94 i pół.

Giełda produktów spożywcz.: kawa loko 11.00 na październik 880, na grudzień 830, olej bawełniany na październik 10.05, cukier centryfugowy 7.66,

Giełda zbożowa: pszenica twarda zimowa loko 123 i pół, pszenica twarda zimowa loko 125 i pół, kukurudza loko 119, mąka spring wheate claers 525—275, fracht zbożowy na kontynent 12 centów, fracht zbożowy do Anglji dwie szóste szylinga.

Nowy Jork, 8 października. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 48000, dowóz wewnątrz kraju 44.000, wywóz do Anglji 8, wywóz na kontynent 21.000, Targ miejscowy middling 28.20. Tendencja mało ustalona.

Targ terminowy: październik 27.70, listopad 27.36, grudzień 27.34, styczeń 26.75, marzec 26.72, maj 26.76, lipiec 26.17.

Chicago, 8 października. Giełda zbożowa: pszenica na grudzień 110, pszenica na maj 113 i siedm ósmych, kukurudza na grudzień 76 i jedna czwarta, kukurudza na maj 75, owies na grudzień 45 i pięć ósmych, kukurudza na maj 45, żyto na grudzień 7[illegible] i siedm ósmych, żyto na maj 76 i pięć ósmych.

Chicago, 8 października. Smalec na grudzień 12.20, smalec na maj 11.50, słonina cena najniższa 950, słonina cena najwyższa 975, boczki wędzone 9.62 i pół, dowóz świń do Chicago 60.000, dowóz świń na zachód 152.000, świnie lekkie cena najniższa 720, cena najwyższa 815, świnie ciężkie 760, świnie ciężkie cena najwyższa 820.

Z ostatniej chwili

KURSA WALUT I DEWIZ. Jak nas informują z banków krakowskich, obroty w walutach i dewizach były dzisiaj następujące: Nowy Jork 890.000, Londyn 404.000, Paryż 54.000—53.500, Zurych 160.000, Wiedeń 12,60—13, Praga 26.800.

Dzisiejsza giełda lwowska

Lwów, 9 października. Kursa orjentacyjne w ciągu zebrania: Zieleniewski 3.600, Cegielski 170, Chodorów 1350, Tespy 1700, Przemysłowy 135, Browary 4600, Gazy 11.000—10.200, Jaworzno 8.500—8150 grube, 8600—9000—8700 drobne, Chybi 2700. Tendencja zniżkowa.

KRONIKA

PUSZCZENIE W OBIEG PÓŁMILJONOWYCH BANKNOTÓW. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa wypuszcza od dnia 8 bm. w obieg nowe banknoty w sumie pół miljona mkp., wymiaru 156×80, wykonane na papierze z wodnym znakiem.

O ZMIANĘ NAZWY GMIN PODMIEJSKICH. — Związek przemysłowców w Krakowie wniósł na życzenie przemysłowców z okręgu krakowskiego do odnośnych władz prośbę o zmianę nazw gmin podmiejskich Krakowa, a to Podgórze-Płaszów, Podgórze-Banarka i Podgórze-miasto na Kraków-Płaszów, Kraków-Bonarka i Kraków-Podgórze, a to dla celów orjentacyjnych dla innych części państwa polskiego, zwłaszcza dla kresów, dla których istniejące dotychczas nazwy są zupełnie nieznane.

PRYWATNE ZBIORY SZTUKI. Jak nam donoszą z kół kolekcjonerów krakowskich, powstał projekt zawiązania w Krakowie Klubu kolekcjonerów dzieł sztuki i zabytków kulturalnych. Związki takie istnieją po większych miastach zagranicznych i mają na celu inwentaryzację okazów, ekspertyzy, wymianę, urządzanie publicznych pokazów i t. d.

Krakowskie zbiory prywatne należą do najcenniejszych w Polsce. Pomysł zszeregowania zbieraczy należy więc uważać za bardzo szczęśliwy. Wysiłkiem wielu lat zbierane kolekcje prywatne zostaną w ten sposób udostępnione szerszemu ogółowi, a zbieracze znajdą platformę porozumienia we wielu wspólnych sprawach.

Pierwszymi objawami tego ruchu były ostatnie wystawy Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, które przyniosły prywatne kolekcje obrazów Maurycego Gottlieba i Jana Nepomucena Głowackiego.

Osoby interesujące się projektem Klubu zechcą nadesłać adresy, Dunajewskiego 4, celem wysłania zaproszeń na zebranie założycielskie.

POWRÓT POSŁA AMERYKAŃSKIEGO. Poseł amerykański w Warszawie, p. Gibson, wrócił z urlopu i objął urzędowanie.

WYJAZD FINLANDCZYKÓW Z WARSZAWY. — Prezbywająca w Polsce delegacja policji fińskiej wydała wczoraj obiad pożegnalny, w którym wzięli udział wyżsi przedstawiciele policji naszej, między innymi główny komendant policji p. Borzęcki, jego zastępca p. Wardęcki i inni. W godzinach wieczornych goście fińscy opuścili Warszawę, żegnani oficjalnie przez przedstawicieli policji państwowej na dworcu kolejowym.

ZJAZD STOWARZYSZEŃ LOKATORÓW. Wczoraj po dwudniowych obradach zamknięty został zjazd lokatorów, na którym uchwalono powołanie do życia centralnego związku lokatorów R. P.

USTAWA O KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI. — „Gazeta Warszawska“ donosi, że rząd w najbliższym czasie wniesie do sejmu projekt noweli do ustawy o kwalifikacji nauczycieli szkół średnich i seminarjów nauczycielskich.

NOWA LINJA KOLEJOWA. W sobotę otwarto ruch kolejowy między stacjami Wejherowem a Zamostnem. Linja ta od czasu zakończenia wojny była nieczynna.

Kronika policyjna

NOWOCZESNY HOCHSTAPLER. Ludwik Brauner, lat 29, został przytrzymanym, ponieważ wynajął dorożkę automobilową, którą kazał się wozić przez trzy godziny, następnie zaprosił szofera tej dorożki do kawiarni teatralnej, gdzie wypił i zjadł za 6,000.000 mkp., a gdy przyszło do płacenia, nie miał do zapłacenia potrzebnej gotówki, jak również nie mógł zapłacić za użycie auta.

Stinnes chce wejść w kontakt z przemysłem francuskim

Konkurencja dla Stresemanna — Stresemann chce prowadzić rokowania z Paryżem

Wiedeń, 9 października. „Neue Freie Presse“ donosi z Berlina: Ośrodkiem zainteresowania politycznego są obecnie rokowania, toczące się w dalszym ciągu między Stinnesem a francuskim komendantem generałem Degouttem. Wielcy przemysłowcy występują przy tych rokowaniach nie jako osoby pośredniczące, lecz jako delegaci stowarzyszenia górniczego w nadrenji i Westfalji. Oświadczają oni, że inicjatywa do tych rokowań nastąpiła rzekomo ze strony francuskiej i że rokowania te dotyczą wyłącznie podjęcia pracy w zagłębiu Ruhry. Według informacji korespondenta **„Neue Fr. Presse“, są te rokowania zakreślone jednak na szerszą skalę. Stinnes i jego przyjaciele pragnęliby wejść w kontakt z wielkim przemysłem francuskim. Oferta, jaką uczynili wielcy przemysłowcy niemieccy, sięga bardzo daleko, a między innymi oferują także akcje poszczególnych niemieckich przedsiębiorstw przemysłowych. Kanclerz Stressemann jest zdania, że Francuzi działaliby wbrew swoim interesom, gdyby wdawali się w umowy ze Stinnesem, a nie z rządem niemieckim, albowiem w ten sposób poparliby oni dążenia polityczne Stinnesa, który zmierza do utworzenia rządu prawicowego w Niemczech. Dr Stressemann ze swej strony pragnie bardzo rozpoczęcia rokowań z Francją.** Opowiadają nawet w kołach parlametarnych, że jeżeli nastręczy się po temu możliwość, wyśle on do Paryża byłego kanclerza hr. Buelowa.

Nowe bezczelne żądanie sowietów pod adresem państw bałtyckich

Ryga. Łotewska agencja telegraficzna donosi: **Rząd sowiecki zwrócił się do rządów Łotwy, Litwy i Estonji z żądaniem, aby państwa te wstąpiły do związku republik sowieckich. W razie odrzucenia tego żądania przez państwa bałtyckie, Rosja będzie je bojkotować pod względem gospodarczym i handlowym i cały swój eksport skierowywać na Piotrogród i porty czarnomorskie.**

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

PŁACE ROBOTNICZE W PRZEMYŚLE METALOWYM W POZNAŃSKIEM. Jak nas informują ze związku przemysłowców, obowiązują od dnia 20 września 1923 następujące płace w przemyśle metalowym na miasto Poznań, Główna, Starołęka, Rataje i Luboń: Dla rzemieślników w pierwszych dwóch latach po wyuczeniu 15670, po wyuczeniu od 2 do 4 lat 17910, ponad 4 lata po wyuczeniu 21.180 mkp. Rzemieślnicy żonaci otrzymują kategorję płac wyższych. Dla robotników przyuczonych od 14 do 16 roku dowolna umowa, od 16 do 18 roku 7140 mkp., od 18 do21 roku 11810 mkp., ponad 21 lat samotni 15750, żonaci 16290. Robotnice od 14 do 16 lat otrzymują płace według dowolnej umowy, od 16 do 18 lat 5110 od 18 do 21 lat 7650, ponad 21 lat 9310. Robotnicom mającym więcej jak 3 dzieci dopłaca się na godzinę 60 marek.

OPŁATY OD WYWOZU CELULOZY. Zostały ustalone opłaty od wywozu celulozy w wysokości 45 miljonów mkp od wagonu. Przyjęto zasadę, aby opłata, według właściwego klucza wynosiła 50 prc. od wartości materjału wywożonego. Przemysłowcy celulozy fabryk włocławskich i żywieckich, znajdując łatwy rynek zbytu na półsurowiec, wolą jednak, pomimo tych wysokich opłat wywozić z Polski celulozę, niż starać się o zbyt polskiego papieru. Dlaczego zaś łatwiej naszym papierniom poszukiwać surowca zagranicą, niż znaleźć go w kraju? Zapewne zostanie to tajemnicą spekulacyjnych kalkulacyj papierniczych. Trudniej jednak zrozumieć dlaczego ministerjum przemysłu i handlu na to pozwala.

PODATEK OD OLEJÓW MINERALNYCH. Podatkowi od zużycia podlegają wszelkie przetwory ropy naftowej, tak krajowe jak i zagraniczne, uzyskane przez rafinowanie, względnie oczyszczanie ropy naftowej z wyjątkiem odpadków po procesie rafinaryjnym, jak np. kwasy naftynowe, kwas siarkowy i t. d. Dodatkowemu podatkowi od zużycia podlegają a) oleje mineralne o gęstości do 750 pr. tral., (benzyna) od 100 kg po 650.000 mkp., b) oleje mineralne o gęstości ponad 700 st. do 865 tral., (nafta) od 100 kg. po 465.000 mkp. Nie pdlegają zgłoszeniu, a tym samym dodatkowemu opodatkowaniu: 1) zapasy oleju mineralnego do 100 kg włącznie, 2) wszelkie zapasy oleju mineralnego, znajdujące się w rafinerjach nafty, jako też 3) zapasy tegoż oleju, zwolnione od podatku od zużycia, o ile są używane na cele przewidziane w odnośnem rozporządzeniu właściwej władzy skarbowej. Kto zatem posiada w dniu 1 października 1923 r. zapasy oleju mineralnego w ilości ponad 100 kg., obowiązany jest zgłosić do 5 b. m. odpowiednim władzom skarbowym.

NIEMIECKI OBRÓT BANKOWY. Wykaz banku rzeszy z dnia 22 września podaje, że obrót bankowy wzrósł ze sumy 3183,7 biljona mkp. do sumy 8627,7 biljonów t. j. zwiększył się o 5444 biljony marek.

NIŻEJ RUBLA SOWIECKIEGO. „Neue Freie Presse“ donosi z Berlina: Wedle nowojorskich relacyj, marka niemiecka spadła tam poniżej kursu rubla sowieckiego. W sobotę kurs marki niemieckiej w N. Jorku wynosił 900 miljonów za dolara, podczas gdy w piątek za dolara płacono 890 miljonów rubli sowieckich. Marka niemiecka stała się zatem w N. Yorku najniższą walutą.

WALNE ZGROMADZENIE „IMPEXU“ S. A. odbędzie się we czwartek 11 października o godz. 6 pop. w sali Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie.

KRADZIEŻE. Minie Lewkowicz skradziono z wozu w ul. Miodowej pakunek, zawierający 20 m. płótna białego, 8 bluzek damskich, 2 sukienki, halkę, 1 matinkę i wiele innych przedmiotów łącznej wartości 30 miljonów mkp.

Do zamkniętego mieszkania S. S. Szarytek przy ul. Piekarskiej l. 12 włamał się niewyśledzony dotychczas sprawca i skradł z niezamkniętej komody bieliznę, pościel, garderabę oraz z pokoju kanarka z klatką łącznej wartości 15 miljonów mkp.

Komunikaty teatralne i koncertowe

„WICEK I WACEK“ W BAGATELI. Dziś we wtorek premjera komedji Z. Przybylskiego p. t. „Wicek i Wacek“. Obsadę stanowią pp. Kolman, Sznage-Andruszewska, Stępowska, Gorayska, Solarski, Szubert, Pietruszyński, Ratschka, Wysocki, Wesołowski. Nowe dekoracje zaprojektował p. K. Szara, reżyseruje p. Noskowski.

OPERA I OPERETKA. Dziś we wtorek 9 bm. znakomita operetka Straussa p. t. „Ostatni walc“, która stale cieszy się niebywałem powodzeniem. W roli księcia wystąpi M. Winkler, artysta teatru „Bagatela“.

WIELKI KONCERT SYMFONICZNY orkiestry Związku Nar. Pol., który otwiera cykl „Poranków Beethovenowskich, odbędzie się w niedzielę 14 bm. Dyrygować będzie p. Józef Śliwiński.

EGON PETRI, znakomity pianista, którego każdorazowe zjawienie się na estradzie koncertowej jest wyjątkowem zdarzeniem artystycznem, wystąpi w Krakowie tylko jeden raz, a to w niedzielę

NADESŁANE

ZGUBIONO KORALE, 2 nitki w przechodzie przez plac Szczepański na Mały Rynek. Łaskawy znalazca za wysokiem wynagrodzeniem zechce oddać do sklepu p. J. Paszkowskiego, Mikołajska 2.

KALENDARZYK GIEŁDOWY

NOWE EMISJE.

Bank dla handlu zagranicznego wydaje po trzy akcje V emisji na jedną akcję poprzednich emisyj po mkp. 950 do dnia 5 listopada.

Spółki i Towarzystwa Akcyjne, zamierzające powiększyć kapitał akcyjny:

„Suchedniowska Fabryka Odlewów", Sp. Akc. w Kielcach (23 października).

„Bank Przemysłowców Polskich", Sp. Akc. w Warszawie (15 października).

„Sochaczewska Fabryka Sztucznego Jedwabiu", Belgijskie Tow. Akc. w Brukseli (25 października).

„Pierwsza Krajowa Fabryka Spirytusu i Drożdży Spirytusowych", Sp. Akc. w Zamarstynowie pod Lwowem (10 października).

„Syndykat Koszykarski", Sp. Akc. w Krakowie (13 października).

„Fapa", Fabryka Wyrobów Papierowych i Kartonaży w Czechowicach, Sp. Akc. we Lwowie (9 października).

„Impex", Handlowa Sp. Akc. w Krakowie (11 października).

„Warszawskie Towarzystwo Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych", Tow. Akc. w Warszawie (24 października).

Z RYNKÓW TOWAROWYCH

Brak gotówki, który jakiś czas dawał się dotkliwie we znaki, obecnie wzmógł się jeszcze bardziej. W związku z tem prywatna stopa procentowa też się powiększyła. Kupcy tracą poprostu orjentację co do kalkulacji, pomimo, że tego rodzaju zwyżki walut nie są objawem nowym. Nawet biegli kupcy, którzy już przechodzili fazy podobne, poddają się nimowoli chaosowi.

Kupcy, mający portfel wekslowy są w wielkim kłopocie, bo banki prywatne nie chcą dyskontować nawet weksli „prima". Odzywają się przeto głosy, że ministerstwo skarbu powinno pozwolić na wystawianie weksli nie w markach, lecz w walucie złotej.

W dziale wyrobów sukienniczych, gdzie czas dłuższy panował zupełny zastój, obecnie nastąpiło pewne ożywienie. Zaczęto poszukiwać rozmaitego sukna, głównie białostockiego. To też udali się do Białegostoku kupcy z Łodzi, ze Lwowa i Warszawy. Dużo sukna zakupiono na wywóz zagranicę. Największy był popyt na „karo", następnie na „kastor", burkowe, paltowe i „swetery". Ceny się bardzo wahały, idąc przeważnie w górę. Fabrykanci, mimo to nie spieszą się z dalszą produkcją. W przędzalniach i apreturach niema „zmian" nocnych. Jedynie fkalnie pracują intensywniej z powodu długotrwałego strajku, który niedawno się skończył. Surowce sukienne są w znacznej ilości u hurtowników, a przeto, pomimo ciągłej zwyżki, są oni dość ustępliwi.

Manufaktura ciągle drożeje. Fabrykanci łódzcy stawiają uciążliwe warunki, nie chcąc udzielać kredytu w takich rozmiarach, jak dawniej. W detalu obroty były małe. Z prowincji przyjeżdżało bardzo niewielu kupców, co hurtownicy przypisują bardzo licznym w ostatnich tygodniach świętom żydowskim.

W dziale norymberszczyzny zwyżka cen jest bardzo znaczna. Wszelkie jedwabie podrożały o 60 do 70 prc. Przypisują zaś to częściowo kataklizmowi w Japonji, skąd przywożono dużo materji jedwabnej. Chustki z Zawiercia oraz szydełkowe, swetry i wszelkie wyroby trykotowe podrożały o 30 do 35 prc. O kredyt jest bardzo trudno.

W handlu skórami popytem cieszyły się tylko miękkie gatunki. Większych tranzakcyj dokonano chromem juchtem i szpiglem. Ceny stosowały się do waluty.

W dziale towarów kolonjalnych nastąpiła poprawa po zastoju. Podrożały bardzo głównie towary, sprowadzane z zagranicy.

Z KRAJU

ŚMIERĆ ZNANEGO KABARECISTY WARSZAWSKIEGO „PIKUSIA"-URSZTEINA. O śmierci znanego kabarecisty, która zaskoczyła artystę na deskach teatru, podają pisma warszawskie następujące szczegóły:

Artysta skarżył się wczoraj na postrzał, ale na pierwszem przedstawieniu odegrał swą rolę ze zwykła werwą i humorem. Zeszedłszy ze sceny, udał się do garderoby, gdzie począł się skarżyć na zdrętwienie lewego ramienia. Koledzy zrobili mu masaż ramienia i zawezwali telefonicznie lekarza teatralnego.

Ten rozpoznał w tej chwili, że to sprawa z sercem, zalecał poważne leczenie się i chciał bezpośrednio zastrzyknąć kamforę. Spotkał się jednak ze stanowczym oporem chorego, który zgodził się jednak na zażycie pantoponu.

Po chwili atak przyszedł i na wyraźne życzenie Ursteina zdecydowano przystąpić, jak zwykle do drugiego przedstawienia.

Urstein przyszedł zupełnie do siebie i w tem drugiem przedstawieniu nie było znać na nim cienia niedawnej niedyspozycji.

Po pierwszem zejściu ze sceny, artysta, mając 20 minut czasu wolnego, zaszedł do garderoby koleżanek na papierosa, zaledwo jednak usiadł, odezwał się:

— Jest mi bardzo niedobrze!

Były to ostatnie jego słowa. W tej chwili pochylił się. Przeniesiono go do kancelarji, ale już puls nie bił. Wezwano lekarzy, którzy skonstatowali śmierć z powodu ataku sercowego.

O OBRAZĘ PREMJERA. Z Warszawy donoszą: Było to w okresie pierwszej prezydentury obecnego prezydenta rady ministrów, Witosa.

Na jednym z wieców w Radzyniu, Szymon Czajka, znany mówca wiecowy, przeciwstawiając rządy Paderewskiego i Grabskiego rządom Piłsudskiego i Witosa, między innemi wyraził się, że „pan prezydent ministrów", przez wypłacanie wszystkim uczestnikom wiecu po 1000 mkp. na agitację, okrada w ten sposób skarb państwa". Na kilkakrotne zapytanie obecnego posła Kowalczuka, czy czynione prezydentowi ministrów zarzuty są uzasadnione, p. Czajka odrzekł publicznie, że zarzuty te są faktem. O zajściu tem wiecowem zakomunikowano p. Witosowi, który wytoczył mówcy wiecowemu sprawę karną z art. 531 o zniesławienie. Sąd pokoju, jako instancja pierwsza, skazał p. Czajkę na 2 miesiące aresztu. Skazany odniósł się do wydziału odwoławczego sądu okręgowego w Białej. Tu sprawa przybrała inny obrót.

Sąd 2-ej instancji, biorąc pod uwagę tłumaczenie się oskarżonego, iż działał w dobrej wierze, gdyż o zarzutach czynionych p. Witosowi, czytał już przedtem w gazecie „Zorza", wreszcie w związku z sprzecznościami zeznań świadków wyrok sądu pokoju uchylił i Szymona Czajkę uniewinnił. Od wyroku tego, obrońca prezydenta adw. Paschalski odwołał się w drodze kasacji, do sądu najwyższego, gdzie ongdaj sprawa ta była ponownie przedmiotem rozważania.

Sąd najwyższy pod przewodnictwem sędziego Witwińskiego zgodnie z wywodami skargi kasacyjnej i wnioskami prokuratora Sobolewskiego, wyrok sądu 2-giej instancji zniósł, nakazując ponownie rozpoznawanie sprawy w innym składzie sędziów.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie 7½)

Wtorek: „Grochowy wieniec".
Środa: „Grochowy wieniec".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)

Wtorek: „Wicek i Wacek" (premjera).
Środa: „Wicek i Wacek".

OPERA i OPERETKA (początek o g. 7½)

Wtorek: „Ostatni walc".
Środa: „Cyrulik Sewilski".

STARY TEATR (początek o godzinie 8-mej)

Niedziela o godz. 11 i pół: Koncert symfoniczny z J. Śliwińskim; o godz. 8 wieczór: Egon Petri.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.